

At være på – muligheder og problemer

Problemformulering

Jeg vil beskæftige mig med Benito Mussolinis iscenesættelse af sig selv. Jeg vil undersøge, hvilke virkemidler han brugte til at iscenesætte sig selv, og hvordan hans idé med Rom viste sig i arkitekturen, taler, malerier og filmklip.

Problemstillinger

- 1) Hvad var Mussolinis mål med Rom og hvordan iscenesætter Mussolini sin magt gennem arkitekturen?
- 2) Hvordan iscenesætter Mussolini sig selv gennem datidens teknologi?(Find tabeller over radioer og master, filmklip)
- 3) Hvorledes prøvede Mussolini at iscenesætte sig selv gennem sine taler?
- 4) Kan fascismens ideologi ses i samtidens malerier?(Find malerier)

Materiale metode og teori

I dansk vil jeg beskæftige mig med de to hovedområder: Sprog og medier. Jeg vil bruge en kombination af analysemetoderne historisme og ideologkritisk, til at analysere taler, malerier og filmklip og på den måde tolke hvad disse siger om deres samtid og de ideologiske forhold. Til talerne vil jeg der ud over bruge argumentationsanalyse, og på den måde synliggøre hvordan Mussolini iscenesætter sig selv. Jeg vil analysere filmklippene ud fra en reklameanalyse, da filmklippene var en reklame for Mussolini og jeg vil fokusere på de virkemidler der bruges til at synliggøre budskabet.

I historie vil jeg tilegne mig viden om forholdene i den givne periode. Dette vil jeg gøre ved at bruge skriftlige (taler og fremstillinger) og ikke-skriftlige (bygninger og malerier) kilder. Ved arbejdet med kilderne, anvendes kildekritik. Denne anvendes særligt på talerne, da disse er Mussolinis egne ord. I de historiske fremstillinger, må man formode, at forfatterne selv har anvendt kildekritik, dog skal man tage højde for deres ambitioner og mål med den givne bog.

Delkonklusioner

- 1)

I 1922, efter ”Marchen mod Rom”, får Mussolini og hans fascistiske kampfæller overdraget regeringsmagten i Italien af kong Vittorio Emanuel III. Mussolini havde et klart mål med Rom. Rom skulle ikke blot være Italiens hovedstad, men hele verdens. Rom skulle opleve en ny storhedstid, som den oplevede i antikken under kejser Augustus. Dette skulle gøres ved at revolutionære samfundet og det politiske system.

Mussolini havde altså en klar plan, men skulle have folket med på den. Derfor skulle han legitimere og iscenesætte sig selv og sin magt.

I 1935 blev det besluttet, at man i 1942 skulle holde en verdensudstilling i Rom for at fejre 20-året for fascismens styre. Herefter igangsattes byggeriet af den nye bydel EUR (Esposizione Universale Roma), placeringen af bydelen var ikke tilfældig, den blev placeret således, at man kunne ekspandere mod sydvest, ud mod havet. Et tydeligt bevis på, at Mussolini ville sammenlignes med antikkens storhed, kommer bl.a. til udtryk i bygningen Palazzo del Lavoro, Arbejdets Hus(Bilag), der tydeligt er inspireret af Colosseums romerske hvælvede buer. På denne måde drog Mussolini tydelige paralleller mellem sin tids arkitektur og antikkens. Et andet typisk præg ved de fascistiske bygninger, er indgravning af en tekst, hvilket også ses på Palazzo del Lavoro. Teksten betyder ” Et folk af digtere, af kunstnere, af helte, af helgener, af tænkere, af videnskabsmænd, af søfolk og af trasmigatori (folk der drager til den anden side af havene)”. Men denne tekst viser Mussolini tydeligt det italienske folk at forfædrene var mægtige personer, og opfordre til, at de nuværende italienere/arbejdere kan blive lige så store.

2)

Da tidens moderne teknologi spillede en stor rolle for Mussolini. Der var en ny let måde at nå ud til folk på, man kunne tale til dem via radioen og man kunne lave små ”reklamefilm”, som de kunne se i biografen.

Filmen, Camicia Nera (sort skjorte) fra 1932, fejre tiåret for marchen mod Rom. Filmen starter med at vise et halvtotalt billede af en masse glade sort skjorter, der omfavner hinanden. Herefter bliver der klippet til et nært billede af soldater, der marcherer forbi. Samtidig høres lyden af slagsange. Mens sangene fortsætter, klippes der mellem halvtotale billeder af sort skjorter, der marcherer, de ses bl.a. i fugle perspektiv. Mens der også ses halvnære billeder af bygninger i frøperspektiv og statuer. Marchen fortsætter gennem landskaber, hvor sortskjorterne synger og vifter med deres våben. Alle sort skjorterne komme til et kontrolsted, hvor der er soldater og vejen er spærret.

Billede bliver sort og der står "Il Re Saggio" (Den vise Konge), herefter ses det, at sort skjorterne bliver lukket forbi afspærringerne, dette vises i frøperspektiv. Herefter ses det at sort skjorterne løber hen med hen plads, hvor de alle sammen gør den fascistiske hilsen. Pladsen vises i supertotal, så man kan se alle de mennesker, der står og jubler. På en balkon på pladsen står tre mænd, disse ses i frøperspektiv. Herefter klippes der til nye billeder, hvor man ses en masse soldater marcherer. Og der vises billeder af militære skibe og fly. Efterfølgende ses et verdenskort, hvor der udgår en lyssøjle fra Rom, denne lyssøjle breder sig ud over hele verden. I den ses marcherende soldater, faner og Mussolini til hest. Tilslut ses fascistpartiets symbol en fascec (se bilag) Filmen viser altså sort skjorternes sejrsgang mod Rom, og hvordan de over tog Rom.

3)

Mussolini holder gennem hans regeringstid flere taler, jeg har valgt at analysere to af hans taler. Den 3. januar 1925, holder Mussolini en tale i parlamentet (Paradokset Italien s 71.), der bliver startskuddet til det fascistiske diktatur. Da parlamentet bliver sendt hjem, pressefriheden indskrænket og fagforeninger samt politiske organisationer opløst.

I talen bruger Mussolini appelformerne etos og logos, og får på den måde skabt autoritet omkring sin person, og de ting han gør, er der en logisk forklaring på.

"Det er mig selv, mine herrer, som i denne forsamling rejser anklagen mod mig selv", herefter maner han bl.a. anklagen om et hemmeligt politis politi til jorden. Han siger bl.a. "Indtil denne dag har ingen benægtet, at jeg var i besiddelse af disse tre egenskaber: en vis intelligens, meget mod og en absolut foragt for penge." Her træder appelformen etos tydeligt frem, han skaber autoritet, han er en god leder. Han er klog, modig og lader sig ikke styres af penge.

Han siger efterfølgende, at den vold dette såkaldte hemmelige politi har udført er uintelligent, usammenhængende og tåbelig. Hvis han skulle have oprettet et sådanne politi vil det være i overensstemmelse med kriterier, som altid har været grundlaget for vold, den vold som ikke kan udelukkes fra historien. Nemlig, at den for at kunne løse noget problem må være kirurgisk, intelligent og ridderlig. Her legitimerer han brugen af vold, ved brug af appelformen logos.

Intelligent vold har været nødvendig i tidens løb, og den er i orden, og kan være nødvendig når problemer skal løses. Senere bruger han igen appelformen logos til at legitimere magtanvendelser. Igen bruger han historien, som argument. Han siger "... at når to parter er i uløselig kamp, ja så er løsningen magtanvendelse. Historien har aldrig vist andre løsningsmodeller, og der vil aldrig være

andre.” I slutningen af talen siger han ”Italien ønsker fred, mine herrer, Italien ønsker ro, Italien ønsker ro til at arbejde, vi vil skaffe den med kærlighed, hvis det er muligt, med magt, hvis det er nødvendigt.”

Hans hoved påstand er altså: Vold kan være nødvendig. Hans argument for dette er at: Vold kan løse problemer, det viser historien også. Hjemlet er altså: Hvis de vil have fred i Italien er vold en nødvendighed.

Den 9. maj 1936 holder Mussolini en tale fra en balkon på Palazzo Venezia. Denne tale holdes efter Italien har indtaget Etiopien.

Mussolini siger bl.a. ” Kun blod kan dreje historiens blodbestænkte hjul... Italien har endelig sit imperium... Det italienske folk har skabt imperiet med sit blod... hæv, oh legionærer, standarterne, våbnene og hjerterne og hils efter femten århundreder imperiets genkomst på Roms skæbnetunge høje.”

Denne tale bærer tydeligt præg af Mussolinis mål om at genskabe imperiet, der var i antikken. Han bruger bl.a. ordret legionærer om soldaterne, og han nævner de femten århundrede der er gået siden romerrigets fald. Han gør det klart og tydeligt, at dette imperium kun kan eksistere hvis vold anvendes. Italiens storhed koster menneskeliv.

4)

Fascismen var en totalitær ideologi, dvs. staten bestemmer alt(organisme teorien uddybes ved fremlæggelsen). Der kan ikke gives en konkret betegnelse af den fascistiske ideologi, da den ikke bygger på enighed om hvordan det skulle være, men snarere enighed om hvordan det ikke skulle være. Fascismen bestod af krigsveteraner, nationalister og højreorienterede intellektuelle, der var skuffede over resultatet af 1. verdens krig, og ville genopbygge det gamle romerrige, de ville have storheden tilbage.

Filippo Tomaso Marinetti (1876-1944), bliver i 1922 Mussolinis kulturminister. Marinetti er stifter af futurismen, der er en ny bevægelse inde for kunsten og litteraturen. Marinetti ønskede også at Italien skulle opleve en ny storhedstid, men ikke som den var engang. Marinetti hadede nemlig historien og fortiden og mente, at det drejede sig om fremtiden, deraf navnet futurisme. I 1909 udkom futurismens manifest, der består af 11 punkter, og herefter en forklaring på manifestet. Nogle af punkterne lyder således:

3: Indtil nu har litteraturen lovprist den tankefulde ro, ekstasen og søvnen. Vi vil prise den aggressive bevægelse, den feberhede søvnløshed, sportsmandens løb og saltomortale, slagsbroderens flade hånd og knyttede næve.

7: Kun i kampen er der skønhed. Kun det værk, hvori der angribes, fortjener navn af hovedværk. Poesien skal være som et voldsomt anfald mod de ukendte magter, der skal lære at bøje sig for mennesket.

9: Vi ønsker at forherlige krigen – verdens eneste hygiejne – militarismen, patriotismen, anarkistens destruktive gestus – disse skønne morderiske ideer – samt foragten for kvinden.

Gerardo Dottori var futuristisk maler, og fascismens ideologi ses tydeligt i hans malerier.

Gerardo Dottori: Duce (Leder). 1933. Cicico Museo d'Arte Contemporanea, Milano.

Dette maleri viser il duce (Mussolini), med løftet pande. Omkring hans hoved, der skyder op af landskabet, er der bomber. Bomberne er et klassisk futuristisk træk, da de tit viser symboler på krig, eller viser krigen direkte. Mussolini med løftet pande, symboliserer en leder med mod og magt. Bomberne omkring ham, symboliserer også en form for magt, eller at bomber kan være nødvendige og at han ikke har nogen betænkeligheder ved at bruge dem. Maleriet viser altså en magtfuld og stærk leder, der ikke er imod krig eller vold.

Gerardo Dottori: Le città' della Rivoluzione (Byens revolution)

Dette maleri viser endnu mere end det andet fascismens ideologi, og Dottori har gemte de futuristiske værdier afvejen. Dette maleri indeholder igen Mussolini med løftet pande, Colosseum og i midten i forgrunden, er der en ulv der fodre to drenge. Mussolini med løftet pande symboliserer igen en stærk leder. Det, at Colosseum er med viser Mussolinis mål om at gøre Rom til en storslået by som den var i antikken. Ulven der ammer de to drenge, mener jeg symboliserer myten om Romulo og Remus, tvillingerne der blev opfostret af en hunulv og grundlagte Rom. Dette viser igen tilbage i tiden, tilbage til det heles begyndelse. Dette maleri viser altså tydeligt Mussolinis mål med Rom, at genskabe storhedstiden. Derfor mener jeg, at Dottori i dette tilfælde giver afkald på futurismens ideer, da de jo fokuserede på fremtiden, og mente, at alt gammelt skulle rives ned.

Konklusion

Jeg kan hermed konkludere at Benito Mussolini brugte mange former for propaganda til at iscenesætte sig selv og sit mål med Rom. Han brugte arkitektur til at vise sammenhængen mellem hans tid og antikken, han brugt taler til at legitimere sin magt og magtanvendelser. I malerierne kunne man se..... og filmklippene vise.....

Perspektivering

Jeg vil perspektivere til AT projektet, der hedder Magtens Iscenesættelse. I dette projekt beskæftigede jeg mig med iscenesættelsen af magt, ved arkitekturen, i Rom under fascismen og i England under The Victorian Age. Jeg beskæftigede mig med, hvorledes magten kom til udtryk i arkitekturen.

Ydermere vil jeg perspektivere til AT projektet, der hedder Renæssancens verdensbillede, som min gruppe og jeg behandlede fra en religiøs synsvinkel. Vi beskæftigede os med modreformationen, der medførte at kirken byggede mange store bygninger for at vise sin magt.

Der er altså store ligheder mellem magt iscenesættelsen i Fascismen, The Victorian Age og modreformationen, hvor alle bl.a. viser deres magt ved arkitekturen.

Litteraturliste

Bøger

Carlsen, Jesper m.fl. Paradoxet Italien. Marko, 1988.

Fibiger, Johannes m.fl. Litteraturens veje. Gads forlag, 2003.

Frandsen, Steen Bo. Det Trejde Rom. Sfinx, 2000.

Horsbøl, Gitte og Jette Meldgaard Harboe. Den Iscenesatte Virkelighed. Systime, 2005.

Hägg, Göran. Mussolini Et Studie I Magt. Overs. Af Werner Svendsen. Thaning & Appel, 2009.

Kühle, Ebbe. Hvorfra Hvorhen Hvorfor. Gyldendal, 2004.

Larsen, Flemming. Fascismens Italien. Frydenlund, 2010.

Lerberg, Lone og Johnny Thiedecke. Alle tiders Rom. Pantheon, 2008.

Litteratur II 4. 5. og 6. bd. Gyldendal, 1991.

Internet

Propagandafilm: <http://www.youtube.com/watch?v=ZiwFMGtYxrk&feature=related> benyttet den 27.03.2011

Bilag

Palazzo del Lavoro

Fascis, denne brugte liktorene, der var en slags betjente i det antikke Rom.

